

UJEDINJENI
NARODI

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-T

Datum: 1. prosinca 2009.

Izvornik: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudac Alphons Orie, predsjedavajući
sudac Uldis Ķinis
sutkinja Elisabeth Gwaunza

Tajnik: g. John Hocking

Odluka od: 1. prosinca 2009.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU ZA IZDAVANJE NALOGA O
NEOBJELODANJIVANJU UPUĆEN TUŽITELJU SERGEU BRAMMERZU**

Tužiteljstvo:

g. Alan Tieger
g. Stefan Waespi

Obrana Ante Gotovine:

g. Luka Mišetić
g. Gregory Kehoe
g. Payam Akhavan

Obrana Ivana Čermaka

g. Steven Kay, QC
g. Andrew Cayley
gđa Gillian Higgins

Obrana Mladena Markača

g. Goran Mikuličić
g. Tomislav Kuzmanović

Prijevod

HISTORIJAT POSTUPKA

1. Dana 22. listopada 2009. Gotovinina obrana zatražila je od Vijeća da izda nalog tužitelju Sergeu Brammertzu kojim mu zabranjuje da javno ocjenjuje suradnju Hrvatske u potrazi za topničkim dokumentima i onemogućuje mu da objelodanjuje u javnosti, uključujući i Vijeće sigurnosti UN-a i Evropsku Uniju, bilo kakve informacije koje se odnose na zahtjev tužitelja na temelju pravila *54bis* Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ Dana 5. studenog 2009. tužiteljstvo je dostavilo odgovor, u kojem je zatražilo da se odbije Gotovinin zahtjev.² Dana 9. studenog 2009. Gotovinina obrana zatražila je dozvolu da podnese repliku na odgovor tužiteljstva.³ Dana 10. studenog 2009. Vijeće je odobrilo dozvolu za podnošenje replike i o tome je neslužbeno obavijestilo stranke. Dana 12. studenog 2009. Gotovinina obrana je podnijela svoju repliku, u kojoj je zatražila od Vijeća da do 1. prosinca 2009. izda zatraženi nalog.⁴

ARGUMENTI STRANAKA

Pravo Gotovinine obrane

2. Gotovinina obrana tvrdi da ima pravo zatražiti od Vijeća da izda nalog tužilaštvu da prestane s kršenjem pravila *7bis* Pravilnika na osnovu obaveze Vijeća u skladu s člankom 20(1) Statuta Međunarodnog suda da osigura da suđenja budu pravična i da se vode u skladu s Pravilnikom, te na osnovu Gotovininog prava na postupovnu jednakost

¹ Zahtjev okrivljenog Ante Gotovine za izdavanje naloga o neobjelodanjivanju upućen tužitelju Sergeu Brammertzu na temelju pravila 53(A), 22. listopada 2009. (dalje u tekstu: Gotovinin zahtjev), par. 1, 11. U vezi sa zahtjevom tužiteljstva na temelju pravila *54bis*, vidi posebno Zahtjev tužiteljstva za izdavanje Naloga na temelju pravila *54bis*, kojim nalaže Vladi Republike Hrvatske da dostavi dokumente ili informacije, 13. lipnja 2008.; Nalog u vezi sa zahtjevom tužiteljstva za izdavanje naloga na temelju pravila *54bis*, 16. rujna 2008.

² Odgovor tužiteljstva na Zahtjev okrivljenog Ante Gotovine za izdavanje naloga o neobjelodanjivanju upućen tužitelju Sergeu Brammertzu na temelju pravila 53(A), 5. studenog 2009. (dalje u tekstu: Odgovor tužiteljstva), par. 1, 10.

³ Zahtjev Gotovinine obrane da podnese repliku na Odgovor tužiteljstva na Zahtjev okrivljenog Ante Gotovine za izdavanje naloga o neobjelodanjivanju upućen tužitelju Sergeu Brammertzu na temelju pravila 53(A), 9. studenog 2009.

⁴ Replika Gotovinine obrane na Odgovor tužiteljstva na Zahtjev okrivljenog Ante Gotovine za izdavanje naloga o neobjelodanjivanju upućen tužitelju Sergeu Brammertzu na temelju pravila 53(A), 12. studenog 2009. (dalje u tekstu: Gotovinitina replika), par. 17.

Prijevod

prema članku 21(4) Statuta.⁵ Tužiteljstvo iznosi argument da Gotovinina obrana nema pravo tražiti nalog kojim se tužitelju zabranjuje da Vijeće sigurnosti izvještava o suradnji država budući da se ta pitanja ne odnose na Gotovininu obranu i ne utječu na Gotovinina prava ili opravdane interese.⁶

Pravni temelj za zatraženi nalog

3. Kao pravni temelj za zatraženi nalog Gotovinina obrana navodi pravilo 53(A) Pravilnika, koji se, prema tvrdnji obrane, u svojoj jednostavnoj formulaciji primjenjuje na "svaki dokument ili informaciju" i alternativno na pravilo 54 Pravilnika.⁷ Tužiteljstvo tvrdi da se pravilo 53(A) Pravilnika primjenjuje na optužnice i dokumente ili informacije koje se odnose na njihovo izdavanje i da se Gotovinina obrana nije pozabavila uvjetima njegove primjene, ni time kako ono govori u prilog zatraženom pravnom sredstvu.⁸ U vezi s pravilom 54 Pravilnika, tužiteljstvo iznosi argument da Gotovinina obrana nije pokazala kako pitanje ovlasti tužitelja da izvještava Vijeće sigurnosti UN-a utječe na vođenje suđenja.⁹ Gotovinina obrana odgovara da kršenje zakona Međunarodnog suda od strane tužiteljstva, navodi o kojem su sažeti niže u tekstu u paragrafu 4 i 5, predstavlja uvjete za primjenu pravila 53(A) Pravilnika.¹⁰ Osim toga, Gotovinina obrana odgovara da pravilo 54 Pravilnika, ako se tumači zajedno s člankom 20(1) Statuta, zahtijeva od Vijeća da poduzme mjere ako utvrdi da tužiteljstvo krši Pravilnik i praksu Međunarodnog suda.¹¹

Pravni temelj za izvještavanje tužiteljstva o suradnji država

4. Gotovinina obrana tvrdi da prema Pravilniku i praksi Međunarodnog suda – posebno pravila 7*bis* – samo Vijeće i/ili predsjednik Međunarodnog suda, a ne tužiteljstvo, imaju ovlasti da zaključe da Hrvatska ne surađuje s Međunarodnim sudom i

⁵ Gotovinina replika, par. 12-13.

⁶ Odgovor tužiteljstva, par 7.

⁷ Gotovinin zahtjev, par. 1, 11; Gotovinina replika, par. 14.

⁸ Odgovor tužiteljstva, par. 3.

⁹ Odgovor tužiteljstva, par. 4.

¹⁰ Gotovinina replika, par. 15.

¹¹ Gotovinina replika, par. 16.

Prijevod

da o tome izvijeste Evropsku Uniju ili Vijeće sigurnosti UN-a.¹² Osim toga, Gotovinina obrana tvrdi da paragraf 6 rezolucije 1534 Vijeća sigurnosti UN-a (2004.) ne daje tužitelju ovlasti da izvještava Vijeće sigurnosti UN-a o suradnji Hrvatske ili dostavi topničkih dokumenata budući da on samo nameće obavezu tužitelju da izvještava o pomacima u provedbi strategije okončanja rada Međunarodnog suda.¹³ Gotovinina obrana dodaje da je Vijeće jedino ovlašteno tijelo koje odlučuje o odgodi suđenja i da još uvijek nije navelo da će biti sličnih odgoda, a kamoli onakvih koje bi utjecale na strategiju okončanja rada suda.¹⁴ Tužiteljstvo tvrdi da nisu ispunjeni uvjeti za primjenu pravila *7bis* i da nema uporišta tvrdnja Gotovinine obrane da je pravilo *7bis* jedini mehanizam izvještavanja Vijeća sigurnosti o suradnji država.¹⁵ Ono tvrdi da je u sklopu tužiteljevih obveza da o suradnji država izvještava Vijeće sigurnosti UN-a u smislu napretka u provedbi strategiji okončanja rada Međunarodnog suda.¹⁶

Jednakost oružja tužiteljstva i Gotovinine obrane

5. Gotovinina obrana iznosi argument da se tužiteljeva kršenja pravila *7bis* Pravilnika svode na način pribavljanja dokaza koji nije dostupan Gotovinoj obrani, čime se krši Gotovinino pravo na postupovnu jednakost stranaka prema članku 21(4) Statuta.¹⁷ Tužiteljstvo tvrdi da načelo jednakosti stranaka ne predviđa da obrana raspolaže istim sredstvima, mogućnostima i resursima kao i tužiteljstvo.¹⁸ Osim toga, ono tvrdi da Gotovinina obrana nije uspjela objasniti kako su primjedbe tužitelja o suradnji Hrvatske nametnule obavezu predaje dokumenata, a nije čak ni ustvrdila da je on doista dobio dokumente zbog tih primjedbi.¹⁹

DISKUSIJA

6. U vezi s pravom, Vijeće se uvjerilo da Gotovinina obrana, kao stranka u postupku *Tužitelj protiv Gotovine i drugih*, ima pravo da traži, na temelju članka 20(1) Statuta

¹² Gotovinin zahtjev, par. 2-5; Gotovinina replika, par. 2-8.

¹³ Gotovinin zahtjev, par. 6-8; Gotovinina replika, par. 2.

¹⁴ Gotovinin zahtjev, par. 9.

¹⁵ Odgovor tužiteljstva, par. 9.

¹⁶ Odgovor tužiteljstva, par. 8.

¹⁷ Gotovinin zahtjev, par. 1, 10-11; Gotovinina replika, par. 6-11.

¹⁸ Odgovor tužiteljstva, par. 5.

¹⁹ Odgovor tužiteljstva, par. 6.

Prijevod

Međunarodnog suda, da Vijeće osigura da taj postupak bude pravičan i da se vodi u skladu s Pravilnikom, te da se poštuju Gotovinina prava na temelju članka 21(4)(e) Statuta.

7. Što se tiče pravne utemeljenosti zahtjeva za izdavanje naloga za neobjelodanjivanje, pravilo 53(A) Pravilnika predviđa sljedeće:

U izuzetnim okolnostima sudac ili raspravno vijeće mogu u interesu pravde naložiti da se bilo koji dokument ili informacija do daljnjeg ne objelodanjuje javnosti.

Činjenica da je ovo pravilo navedeno pod naslovom predraspravni postupci samo po sebi ne isključuje mogućnost njegove primjene u raspravnom postupku. Ovo Vijeće je u više navrata u raspravnom postupku primijenilo pravilo 54, navedeno pod istim naslovom. Međutim, pravilo 54 opće je pravilo koje se izričito odnosi na "vođenje suđenja", dok se neposredni kontekst pravila 53(A), posebno odredbe (B), (C) i (D) i pravilo 53, odnosi na neobjelodanjivanje optužnica i povezanih dokumenata prije suđenja. Na temelju gore rečenog, Vijeće smatra da pravilo 53(A) ne predstavlja odgovarajući pravni temelj za izdavanje naloga koji traži Gotovinina obrana, te stoga neće dalje razmatrati razloge zbog kojih je pravilo neprimjenjivo. Pravilo 54 Pravilnika, na koji se Gotovinina obrana alternativno poziva, predviđa sljedeće:

Na zahtjev bilo koje stranke ili *proprio motu*, sudac ili raspravno vijeće mogu izdavati naloge, sudske pozive, naloge *subpoena*, naloge za hapšenje i dovođenje i druge naloge koji su potrebni za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja.

Vijeće pretpostavlja da Gotovinina obrana prigovara na to što tužitelj javno izvještava o tome da Hrvatska ne surađuje s Međunarodnim sudom, čime zadire u isključivu sudsku nadležnost u skladu s pravom Međunarodnog suda i da svodi na pribavljanje dokumenata na način koji, budući da nije na raspolaganju obrani, krši postupovnu jednakost tužiteljstva i obrane. Na temelju te pretpostavke, Vijeće se uvjerilo, u kontekstu ovog spora, da pravilo 54 predviđa primjerenu pravnu utemeljenost za zahtjev za izdavanje naloga za neobjelodanjivanje.

Prijevod

8. Što se tiče toga ima li tužitelj pravni temelj da izvještava o suradnji države, pravilo *7bis* Pravilnika predviđa sljedeće:

- (A) Pored slučajeva na koje se primjenjuju pravilo 11, pravilo 13, pravilo 59 i pravilo 61, ako su se raspravno vijeće ili stalni sudac uvjerali da neka država nije ispunila svoju obavezu iz članka 29 Statuta koja se odnosi na bilo koji postupak koji se vodi pred tim raspravnim vijećem ili sucem, tada to raspravno vijeće ili sudac mogu obavijestiti predsjednika, koji će o tome izvijestiti Vijeće sigurnosti.
- (B) Ako tužitelj dokaže predsjedniku da neka država nije ispunila svoju obavezu iz članka 29 Statuta u vezi sa zahtjevom tužitelja na temelju pravila 8, pravila 39 ili pravila 40, predsjednik će o tome izvijestiti Vijeće sigurnosti.

Ovo pravilo se bavi sudskim ovlastima i postupkom izvještavanja Vijeća sigurnosti UN-a o zaključku suda o neispunjenju obveze prema članku 29 Statuta.²⁰ Konkretno, pravilo *7bis(B)* predviđa postupak kojim tužitelj traži da predsjednik iznese stav zaključak o neispunjenju obveze s namjerom da o tome izvijesti Vijeće sigurnosti UN-a. Međutim, ništa u pravilu *7bis* ili drugim pravnim izvorima na koje se oslanja Gotovinina obrana ne isključuje mogućnost da tužitelj dostavi informacije Vijeću sigurnosti UN-a ili drugim tijelima u skladu s drugim postupcima. Vijeće sigurnosti UN-a, postupajući u skladu s odredbama navedenim u Glavi VII Povelje UN-a, zatražilo je 2004. da tužitelj izloži pojedinosti u vezi s napretkom koji je postignut u provedbi Strategije okončanja rada Međunarodnog suda.²¹ Vijeće nije u položaju da utvrdi koje su točno informacije za koje Vijeće sigurnosti UN-a drži da su obuhvaćene ovim zahtjevom, ali konstatira da je razumno očekivati da uključuje informacije o pribavljanju dokumenata. Osim toga, Vijeće napominje da je Vijeće sigurnosti UN-a prije 2004. godine utvrdilo praksu koja se primjenjuje na primanje izvještaja tužitelja.²² Naposljetku, Vijeće konstatira da je Vijeće sigurnosti UN-a, postupajući prema odredbama iz Glave VII Povelje UN-a, osnovalo i

²⁰ *Tužitelj protiv Tihomira Blaškicia*, predmet br. IT-95-14-AR108*bis*, Odluka po Zahtjevu Republike Hrvatske za preispitivanje odluke raspravnog vijeća II od 18. srpnja 1997., 29. listopada 1997., par. 33-37.

²¹ Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1534, 26. ožujka 2004., par. 6.

²² V. npr. "Tužitelj Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju i Ruandu izvještava Vijeće sigurnosti, naglašava potrebu za suradnjom država", Press Release SC/6749, 10. studenog 1999., "Sažeta izjava Glavnog tajnika o pitanjima o kojima raspravlja Vijeće sigurnosti i o fazi rasprave (Dodatak), S/2000/40/Add.21, 12. lipnja 2000.; Rezolucija Vijeća sigurnosti br. 1503, 28. kolovoza 2003., par. 6.

Prijevod

sâm Međunarodni sud i da Gotovinina obrana ne iznosi nikakav pravni argument kako bi potkrijepilo tvrdnju da Vijeće može spriječiti tužitelja da jednostavno podnese izvještaj na temelju zahtjeva Vijeća sigurnosti UN-a. Stoga, Vijeće smatra da Gotovinina obrana nije utvrdila da tužitelj nema valjanu osnovu da Vijeće sigurnosti izvještava o suradnji Hrvatske. Iz gore navedenog obrazloženja Vijeća također slijedi da Gotovinina obrana nije utvrdila da izvještavanje od strane tužiteljstva predstavlja kršenje pravila 7bis Pravilnika.

9. S obzirom na navodno kršenje Gotovininog prava na postupovnu jednakost stranaka, članak 21(4) Statuta predviđa sljedeće:

Prilikom rješavanja po svim optužbama na osnovu ovog Statuta, optuženom se, uz puno poštivanje načela ravnopravnosti, jamče sljedeća minimalna prava:... (e) da ispita svjedoke koji ga terete ili da se oni ispituju u njegovo ime, kao i da se svjedoci obrane dovedu i ispituju pod istim uvjetima kao i svjedoci koji ga terete;

Žalbeno vijeće je zaključilo da članak 21(4) Statuta služi da osigura da optuženi bude u položaju postupovne jednakosti s tužiteljstvom u vezi s dovođenjem i ispitivanjem svjedoka.²³ Osim toga, Žalbeno vijeće je zaključilo da, u skladu s ovim člankom i odredbama koje se odnose na jamstvo pravičnog suđenja iz članka 20(1) Statuta, Vijeće mora osigurati da nijedna stranka ne bude u nepovoljnom položaju pri iznošenju svojih argumenata.²⁴ Međutim, prava optuženog ne bi trebalo tumačiti u smislu da obrana ima pravo na ista sredstva kao i tužiteljstvo.²⁵ Gotovinina obrana nije pokazala da je zbog tužiteljevog izvještavanja Vijeća sigurnosti UN-a stavljena u nepovoljni položaj u iznošenju svojih argumenata. U vezi s izvještavanjem Evropske Unije i opće javnosti, Gotovinina obrana nije dokazala da je u postupovnom smislu u nepovoljnijem položaju od tužiteljstva. Stoga, Vijeće smatra da Gotovinina obrana nije pokazala nikakvo kršenje članka 20(1) ili 21(4) Statuta. Budući da Gotovinina obrana nije navela nijedan drugi

²³ *Tužilac protiv Zorana Kupreškića i drugih*, predmet br. IT-95-16-AR73.3, Odluka po žalbi Dragana Prpića protiv odluke o uzimanju izvanraspravnog iskaza, 15. srpnja 1991., par. 24; *Tužitelj protiv Ferdinanda Nahimane i drugih*, predmet br. ICTR-99-52-A, Presuda, 28. studenog 2007., par. 181.

²⁴ *Tužilac protiv Duška Tadića*, predmet br. IT-94-I-A, Presuda, 15. srpnja 1999., par. 44, 47-48.

²⁵ *Tužiteljstvo protiv Clementa Kayisheme i Obeda Ruzindane*, predmet br. ICTR-95-1-T, Presuda, 21. svibnja 1999., par. 20, 60; *Tužitelj protiv Clementa Kayisheme i Obeda Ruzindane*, predmet br. ICTR-95-A, Presuda (Razlozi), 1. lipnja 2001., par. 69-70.

Prijevod

razlog zbog kojeg bi odobravanje zahtjeva bilo neophodno za vođenje suđenja, Vijeće nije uvjereni da je ispunjen taj uvjet pravila 54 Pravilnika.

DISPOZITIV

10. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće **ODBIJA** Zahtjev Gotovinine obrane.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na izvorniku/
sudac Alphons Orié,
predsjedavajući

Dana 1. prosinca 2009.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]